

BRIEF UIT DEN VREEMDE.

HET TWEDE INTERNATIONALE CONGRES VOOR PSYCHISCHE
HYGIËNE, GEHOUDEN TE PARIJS, 19—24 JULI 1937.

Eindelijk is dan het lang verbeide IIe Internationale Congres voor Psychische Hygiëne te Parijs gehouden, nadat er 7 jaren zijn verlopen. (Het eerste Congres had plaats in Mei 1930 te Washington.) De zittingen werden gehouden in het zeer fraaie en uiterst doelmatige *Maison de la Chimie*, dat gesticht is ter gelegenheid van het eeuwfeest van de herdenking der geboorte van BERTHELOT.

Van de verschillende redevoeringen, uitgesproken in de openingszitting, is de moeite waard te vermelden de voordracht van dr. A. RÉPOND, voorzitter van de Zwitsersche vereeniging voor psychische Hygiëne, welke tot titel had: „Les bases scientifiques de l'hygiène mentale”. In zijn met gloed voorgedragen beschouwingen, legde hij den nadruk op het feit, dat dank zij den vooruitgang der aetiologische en klinische studie op het gebied der geestelijke stoornissen, de psychische hygiëne meer en meer een vasten grondslag krijgt. Hij voegde daaraan toe, te moeten betreuren, dat: „certains médecins, soit par manque de culture générale et philosophique, soit par une habitude et une discipline de l'esprit trop étroitement liées aux formes de raisonnements utilisées dans les sciences naturelles, veuillent y négliger le précieux appoint des connaissances transmises, par les sciences morales et psychologiques, et celui des résultats de l'empirisme”.

Onder de belangrijkste voordrachten noem ik die van prof. RÜDIN, den bekenden erfelijkheidsonderzoeker uit München. Hij meende over steeds meer exacte gegevens te kunnen beschikken in het bijzonder op het gebied der dementia praecox, der manisch-depressieve psychose en der epilepsie. Hij noemde verscheiden cijfers, als uitkomsten van zijn nieuwe onderzoekingen en van die zijner leerlingen. Merkwaardig waren zijn meer algemeen eugenetische opmerkingen, welke in sterke mate den stempel droegen van het huidige Deutsche regime, aan de waarde waarvan hij niet twijfelde. Vooral kwam dit naar voren, toen hij over de sterilisatie kwam te spreken. Hij was overtuigd, dat deze door den Staat in de door haar daarvoor aangewezen gevallen, dwingend moest worden voorgeschreven. De Staat dwong zijn leden toch tot zooveel, namelijk militairen dienstplicht, enting tegen het pokkengevaar, schoolbezoek, belastingbetaling en zoo voort. De „erbgesunde Masse” moest haar raszuiverheid als een heilig goed trachten rein te houden. Hij sprak van een altruïsme, maar het werd mij niet duidelijk, of hij dat altruïsme eischte van den „Erbgesunde” of van den erfelijk belaste, welke laatste dan zich het sterilisatieprocédé maar moest laten welgevallen. De met eenige agressie voorgedragen beschouwingen vonden weinig sympathie; van de 10 debaters waren er 2 die een nadere toelichting vroegen, terwijl de 8 overigen duidelijk te kennen gaven een andere meening te zijn toegedaan.

Sir LAURENS BROCK, voorzitter van den „Board of Control”, merkte op, dat RÜDIN geen rekening had gehouden met de zoo verschillende mentaliteit der volkeren en dat het een groot verschil was, of men behoorde tot een volk, dat tucht en discipline van hooger hand als een voornaam principe eerbiedigde, of dat men deel uitmaakte van een volk, dat voor alles de persoonlijke vrijheid huldigde. Het was fijn en duidelijk gezegd.

In tegenstelling met de voordracht van RÜDIN, stond de verhandeling van prof. KRETSCHMER uit Marburg, welke tot titel had: „Le rôle de l'hérédité et de la constitution dans l'étiologie des troubles de l'esprit”. Hij begon met een beeld te geven van wat hij noemde „psychophysische Gesamtkonstitution” en de wisselwerking daartusschen en de erfelijkheidsfactoren welke van invloed waren bij het ontstaan van geestelijke stoornissen. Hij sprak van: „Umbildung der Psychiatrie der Erbkrankheiten, wie sie sich unter Einwirkung der Konstitutionsbiologie vollzieht”. In het bijzonder verdiende zijn uitspraak de aandacht, dat vele factoren moesten samenwerken — hij noemde psychisch reactieve, infectieuse, toxische en endocrine — wilde bij een erfelijk belaste, m.a.w. een latenten geesteszieke, de afwijking manifest worden. Hij drukte zich als volgt uit: „Wir haben uns als

Kliniker daran gewöhnt auch die Erbkrankheit im Einzelfall nicht mehr unbedingt als ein Fatum anzusehen, dem der Patient unrettbar verfallen ist. Die Heilung der Psychose erfolgt gerade von solchen Nebenfactoren her, von denen wir sie therapeutisch aufrollen können". Zijn rapport sloot met de woorden: „Dagegen gibt die Erkennung der typischen konstitutionellen Wurzeln psychogener Erkrankungen sehr breite Möglichkeiten der Prophylaxe im Sinne der vorbeugenden ärztlich erzieherischen Bildung der Persönlichkeit". De opvattingen van KRETSCHMER stonden in sympathieke tegenstelling met die van RÜDIN. Een middag was gewijd aan de geestelijk onvolwaardige crimineelen. Prof. KINBERG uit Zweden hield een voordracht welke tot titel had: „La prophylaxie des délits et des crimes."

Onze landgenoot dr. VAN DER HOEVEN uit Utrecht sprak over: „Les anormaux devant la Justice" en de bekende crimineel-anthropoloog, dr. LOUIS VERVAECK, chef van den penitentiairen dienst te Brussel, hield een voordracht over: „La protection sociale et l'assistance aux anormaux délinquants et criminels".

Prof. KINBERG herinnerde eraan, dat de factoren welke bij het ontstaan van een misdadige handeling van gewicht waren, gelegen zijn op physisch, psychopathologisch en sociaal gebied en dat een bijzondere studie daarvan het ontdekken in den aanvang mogelijk kon maken met het nemen van passende maatregelen, zoodat een vroegtijdige bestrijding van criminogene factoren kans had te leiden tot een voorkoming van criminaliteit in daartoe aangewezen gevallen. VAN DER HOEVEN zeide op de hem eigen overtuigende en gedurfd wijze het volgende: „Un système judiciaire, créé expressément pour juger les anormaux, comme on fait en Belgique et en Hollande, n'existe et ne peut exister, que par suite de l'imperfection et l'inefficacité du système institué pour juger les normaux dans nos deux pays et presque dans le reste du monde entier" en hij besloot met de woorden: „Du moment que la lutte contre le crime cesserait d'être la lutte pour le droit du plus fort — ce qu'elle est toujours — dès ce moment elle deviendrait une branche de la science à laquelle ce Congrès est consacré: c'est à dire l'hygiène mentale sociale".

Dr. VERVAECK besprak de wijze waarop juiste reclasseeringsmaatregelen van crimineele psychopathen kon samengaan met een voldoende bescherming van de maatschappij. Hij was van oordeel, dat de „Commissions de Défense sociale", zooals deze in België door de Wet „de Défense sociale" in het leven waren geroepen, alle aanbeveling verdienden en daarbij ried hij aan, gebruik te maken van de consultatiebureaux voor psychische hygiëne. Ook noemde hij de „maisons d'accueil" als tijdelijk verblijf voor de in vrijheid gestelden, alvorens zij weer een zelfstandig in de vrije maatschappij aanvingen.

Na deze opsomming wil ik nog slechts noemen de belangrijke voordracht van prof. VERMEYLEN uit Brussel over: „La législation de l'enfance anormale"; de 3 voordrachten, welke betroffen den strijd tegen de bekende toxische genot- en geneesmiddelen, waarin met klem werd gewezen op de noodzakelijkheid wettelijke bepalingen in het leven te roepen tegen het algemeene misbruik van slaapmiddelen, speciaal barbituurpraeparaten (men sprak van een strijd tegen het barbiturisme) en ook de belangrijke rapporten betreffende de beteekenis der geestelijke hygiëne bij intellectueelen arbeid en bij de beroepskeuze; dit laatste stond op naam van den bekenden experimenteelen psycholoog prof. LAHY. Algemeen werd weer de behoefte gevoeld aan een unificatie en internationalisatie van psychiatrische nomenclatuur en diagnostiek; de gedachtenwisseling daaromtrent leidde echter niet tot eenig positief resultaat.

Er is alle aanleiding een vergelijking te maken tusschen het congres te Parijs gehouden en hetwelk in Mei 1930 te Washington plaats vond en bovendien daaraan beschouwingen vast te knoopen omtrent de beteekenis van internationale congressen over Psychische Hygiëne in het algemeen, maar plaatsgebrek belet mij dit.

Het congres werd op voortreffelijke wijze geleid door dr. RENÉ CHARPENTIER en tot algemeene bevreemding niet door den voorzitter dr. E. TOULOUSE, die zich alleen maar bij de opening achter de bestuurstafel liet zien en hooren.

Het voornemen bestaat het 3e Internationale Congres over 3 jaar te Rio de Janeiro te houden.

Amsterdam, Augustus 1937.

F. S. MEYERS.